

Sygn. akt II Ca 22/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Stanisław Łęgosz SSR del. Magdalena Wojciechowska (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Anna Owczarska

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa M. S.

przeciwko T. S.

o alimenty

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 29 października 2013 roku, sygn. akt III RC 77/13

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od pozwanej T. S. na rzecz powoda M. S. alimenty w kwocie po 200 (dwieście) złotych miesięcznie poczynając od dnia 1 listopada 2013 roku płatne do dnia 15-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, a w pozostałej części apelację oddala.

Sygn. akt **II Ca 22/14**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 października 2013 roku, w sprawie III RC 77/13, Sąd Rejonowy w Bełchatowie oddalił powództwo M. S. przeciwko T. S. o alimenty.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowią następujące ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 24.11.2010 r. wydanym w sprawie III RC 273/10 podwyższono alimenty od G. S. na rzecz małoletniego M. S. z kwoty po 350 zł miesięcznie do kwoty po 500 zł miesięcznie, poczynając od dnia 24.11.2010 r.

Matka powoda S. S.ma 40 lat. Z zawodu jest położną. Zatrudniona jest w(...)w Ł.w charakterze położnej. Wynagrodzenie z tego tytułu wynosi ok. 3.998 zł brutto, 2.852 zł netto. Poza pensją nie posiada innych dochodów.

Na utrzymaniu posiada dwoje dzieci: córkę A.1 at 9 oraz syna M. 1 at 18. Małoletnia uczęszcza do IV klasy szkoły podstawowej. S. S.razem z dziećmi zajmuje mieszkanie stanowiące jej własność.

S. S. spłaca kredyt. Jego miesięczna rata wynosi ok. 400 zł.

Powód M. S. ma 18 lat. Jest uczniem III klasy LO w Z.. Uczęszcza na dodatkowe bezpłatne zajęcia kółka astronomicznego.

M. S. leczony jest ortodontycznie. Wizyty odbywają się raz w miesiącu, jedna kosztuje ok. 100 zł. Od sierpnia br. powód pozostaje pod opieką poradni zdrowia psychicznego w Ł..

Powód utrzymuje kontakt z ojcem. Alimenty na rzecz M. S. są egzekwowane przez Komornika sądowego. W 2013 r. została wyegzekwowana kwota 230 zł. Alimenty zaległe stanowią kwotę 14.558 zł.

Pozwana T. S. ma 72 lata. Utrzymuje się z renty, którą uzyskuje w kwocie ok. 2.485 zł netto miesięcznie. Jest to świadczenie, które otrzymuje po zmarłym w 2009 r. mężu. Innych dochodów nie posiada.

T. S. jest współwłaścicielem mieszkania, w którym mieszka. Innego majątku nie posiada. Miesięczne koszty utrzymania mieszkania wynoszą ok. 600 zł. Razem z pozwaną mieszka syn G. S..

Pozwana spłaca pożyczkę zaciągniętą w kwocie ok. 10.000 zł. Ponadto do zapłaty pozostały zobowiązania po mężu. Miesięcznie na spłatę zobowiązań T. S. przeznacza ok. 800 zł.

T. S. choruje na nadciśnienie tętnicze oraz arytmie serca. Miesięczne koszty leczenia wynoszą ok. 300 zł.

Pozwana poza powodem posiada 7 wnucząt. Najstarsza wnuc ma 27 lat, najmłodszy ma miesiąc. Od około 3 miesięcy powód nie odwiedza pozwanej.

Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo nie jest zasadne.

Wskazał na art. 128 k.r. i o. stosownie do treści którego obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Natomiast, stosownie do treści art. 132 k.r i o., obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. Wyłączenie możliwości albo nadmierne utrudnienie uzyskania na czas środków utrzymania zachodzi m in. w sytuacji braku wiedzy o miejscu pobytu zobowiązanego do alimentacji w bliższej kolejności i związanej z tym bezskutecznością egzekucji, gdy otrzymanie środków utrzymania jest wprawdzie możliwe, ale w czasie tak odległym, że uprawniony nie może pokryć samodzielnie bieżących potrzeb.

W każdym z przypadków spełnienia powyższych przesłanek obowiązek alimentacyjny zobowiązanego „powstaje” (por. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy z Komentarzem pod red. K. Piaseckiego LexisNexis 2002 s. 795 i 799).

Sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, że w przedmiotowej sprawie obowiązek alimentacyjny pozwanej nie powstał, bowiem egzekucja alimentów od ojca M. S. nie jest całkowicie bezskuteczna. Co więcej ojciec utrzymuje kontakt z synem, co stanowi jedną z form spełniania obowiązku alimentacyjnego.

Podniesiono, że obowiązek alimentacyjny babki nie polega na przerzuceniu na nią niespełnionego obowiązku alimentacyjnego ojca dziecka, może ona bowiem być zobowiązana jedynie do takich świadczeń, na jakie pozwalają jej możliwości majątkowe, przy uwzględnieniu również jej usprawiedliwionych potrzeb (por. wyrok SN z dnia 8 października 1976 r. III CRN 205/76; LEX nr 7853). W niniejszej sprawie strona powodowa domagała się zasądzenia alimentów w takiej samej wysokości w jakiej ustalono obowiązek alimentacyjny G. S.. A zatem uwzględnienie tego żądania prowadziłby do przerzucenia na pozwaną obowiązku alimentacyjnego ojca dziecka.

Jedynym źródłem utrzymania T. S. jest uzyskiwana przez nią renta, z której musi zaspokoić własne usprawiedliwione potrzeby takie jak m.in. pokrycie kosztów utrzymania mieszkania, leczenia, zakup żywności i dzieży. W ocenie Sądu posiadane przez pozwaną dochody nie pozwalają na zaspokojenie jej potrzeb i alimentowanie powoda. Poza M. S. pozwana posiada sześcioro wnucząt.

Powyższy wyrok w całości zaskarżyła apelacją przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda M. S., matka S. S.. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że egzekucja alimentów od ojca dziecka nie jest bezskuteczna. Podniosła także, że nie zostały uwzględnione wszystkie koszty leczenia małoletniego powoda. Wniosła o ponowne rozpatrzenie wniosku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda jest częściowo uzasadniona.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy dokonał błędnej oceny prawnej prawidłowo i wyczerpująco ustalonego stanu faktycznego. Sąd I instancji właściwie ustalił potrzeby małoletniego powoda oraz możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanej, zobowiązanej do alimentacji w dalszej kolejności. Nieprawidłowość przeprowadzonego przez Sąd I instancji rozumowania polega tutaj na przyjęciu, że obowiązek alimentacyjny pozwanej nie powstał, bowiem egzekucja alimentów od ojca małoletniego powoda nie jest całkowicie bezskuteczna. Z ustaleń Sądu wynika, że przez ostatnie 10 miesięcy została wyegzekwowana jedynie kwota 230 złotych a alimenty zaległe stanowią sumę 14 558,99 złotych. Okoliczność ta stanowi jedną z przesłanek statuowanych w art. 132 k.r. i o. uzasadniających powstanie obowiązku alimentacyjnego u osób zobowiązanych w dalszej kolejności. Zgodnie z art. 132 k.r. i o. obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi albo gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. Małoletni powód M. S. nie otrzymuje od swojego ojca praktycznie żadnych świadczeń finansowych. Nie otrzymuje także alimentów z Funduszu Alimentacyjnego z uwagi na przekroczenie kryterium dochodu na osobę w rodzinie. Sytuacja taka powoduje, że obowiązek alimentacyjny względem dziecka spoczywa tylko i wyłącznie na jego matce. Biorąc pod uwagę sytuację majątkową i osobistą matki powoda ustaloną przez Sąd Rejonowy, stwierdzić należy, iż małoletni powód nie może w pełni zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb w zakresie utrzymania i wychowania (art. 133 § 2 k.r. i o.).

Ustalając wysokość świadczenia alimentacyjnego na poziomie 200 złotych Sąd miał na względzie słuszny pogląd, w myśl którego wysokość obciążenia alimentacyjnego powinna być określona na takim poziomie, aby nie prowadziła do niedostatku samego obciążonego (por. Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem pod red. K. Piaseckiego, Warszawa 2000, s. 760) a także fakt, iż alimenty zasądzone od osób zobowiązanych w dalszej kolejności mają charakter subsydiarny.

Z przytoczonych wyżej względów na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok ten sposób, że zasądził od pozwanej T. S. na rzecz małoletniego powoda M. S. alimenty w kwocie po 200 złotych miesięcznie i oddalił apelację w pozostałej części na podstawie art. 385 k.p.c. jako nieuzasadnioną.